

FREDENSBORG
KOMMUNE

Grøn politik

Politik for klima, energi, natur og miljø 2019-2023

Godkendt af Byrådet den 25. november 2019

● Forord

Danmark er på mange måder et grønt foregangsland, og det vil vi i Fredensborg Kommune gerne være med til at understøtte. Med denne nye grønne politik, viser vi vores ambitioner med de overordnede politiske målsætninger og indsatsområder. Som kommune kan vi gå foran som et godt eksempel og sætte rammer, som fremmer en grøn dagsorden på udvalgte områder. Dette har betydning for vores klima, miljø og natur i de kommende år.

Politikken tager udgangspunkt i det arbejdsgrundlag, som Byrådet vedtog i 2018 om en bæredygtig kommune i udvikling og dækker områderne energi, klima, natur og miljø. Indsatsområderne favner bredt og har blandt andet det til fælles, at flere og flere mennesker i alle aldre er optaget af dem. Indsatsernes vigtighed ses også af, at de vil bidrage til opfyldelse af 7 af FN's 17 verdensmål.

Politikken er blevet til på grundlag af dialog med interessenter og borgere, blandt andet på et grønt borgermøde, og vi takker for alle bidrag, også fra Grønt råd, Grundvandsrådet, Klimaforum og Dialogforum for vandløb.

Med den grønne politik sættes retning på indsatsen fremover, og vi håber at borgere, virksomheder og alle medarbejdere slutter op og bidrager til, at ambitionen bliver til virkelighed.

Thomas Lykke Pedersen
Borgmester

Lars Simonsen
Formand for Plan-, Miljø- og Klimaudvalget

● Vision

Kommunen skal med sin natur, kultur og mangfoldighed være en bæredygtig kommune i udvikling. Den grønne politik, der handler om energi, klima, natur og miljø, er central for opfyldelsen af kommunens samlede vision om, at Fredensborg Kommune skal være et godt sted at leve og bosætte sig for alle generationer.

Med afsæt i Byrådets arbejdsgrundlag er visionen for denne politik derfor gennem helhedsorienterede løsninger at opnå en rigere natur, et renere miljø og at forebygge og forhindre klimaforandringer.

På de følgende sider konkretiseres Fredensborg Kommunes vision i målsætninger og indsatsområder under 8 temaer:

- Rent drikkevand og forebyggelse af jord- og grundvandsforurening
- Biodiversitet
- Klimasikring i by, land og kyst
- Cirkulær økonomi og bæredygtigt affaldskredsløb
- Nedsat CO₂-udledning fra bygninger og virksomheder
- Grøn mobilitet
- Grøn arbejdsplads
- Smart city

Som grundlag for at opfylde ambitionerne i denne politik yder kommunen service i konstruktivt samarbejde med borgere og virksomheder med afsæt i den omfattende lovgivning på natur- og miljøområdet, som er grundlaget for kommunens forvaltnings- og udviklingsopgaver indenfor klima, natur- og miljøbeskyttelse.

● Overordnede mål

Klima, natur og miljø kender ikke til ejerforhold, organisatoriske skel og kommunegrænser. Emnerne er samtidig komplekse og består af mange fagligheder, hvilket den omfattende lovgivning, som ligger bag, også er et udtryk for. Derfor arbejdes med følgende overordnede mål, som hver især bidrager til at nå den samlede vision:

- Vi vil sikre rent drikkevand ved at forebygge jord- og grundvandsforurening, ved overvågning af vandkvaliteten, ved at nedbringe brugen af sprøjtemidler samt ved at fjerne potentielle forureningskilder, samt påvirke Region Hovedstaden til en øget indsats på forurenede grunde i kommunen
- Vi vil fremme et rigt plante og dyreliv og minimere bidraget af miljøfremmede stoffer til vandområder
- Vi vil håndtere klimaforandringerne ved at forebygge skadevoldende oversvømmelser og håndtere regnvand lokalt, så byerne bliver mere spændende og skaber større landskabelig variation
- Vi vil skabe bæredygtige affaldskredsløb og understøtte omstillingen til cirkulær økonomi ved øget sortering og genanvendelse af husholdningsaffald, affald fra kommunale institutioner og bygge- og anlægsaffald
- Vi vil bekæmpe klimaudfordringerne med et ambitionsniveau, der lever op til Parisaftalens 1,5° C målsætning og regeringens mål om reduktion af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990 samt bidrage til at nå den regionale målsætning om en fossilfri el- og varmesektor i 2035 og fossilfri transportsektor i 2050.

● Rent drikkevand og forebyggelse af jord- og grundvandsforurening

Rent drikkevand er en basal nødvendighed for alle mennesker. Igennem de seneste år er der blevet fundet spor efter sprøjtemidler i vandværksboringer rundt omkring i landet. For at vi også i fremtiden trygt kan drikke vandet fra hanen, skal der en målrettet indsats til.

▶ **Vi vil arbejde for øget overvågning for pesticider i drikkevandet**

Vi vil arbejde for, at kommunens vandforsyninger, som et led i deres overvågning, jævnligt og på frivillig basis lader udtage drikkevandsprøver til screening for pesticider og nedbrydnings-produkter, der endnu ikke indgår i den lovmæssige overvågning – i første omgang ca. 250 stoffer.

▶ **Vi vil arbejde for, at Fredensborg Kommune på sigt bliver sprøjtefri kommune**

Gennem øget information om risikoen ved brug af pesticider vil vi påvirke borgernes adfærd og reducere brugen af disse stoffer, så kommunen på sigt bevæger sig i retning af blive sprøjtefri kommune. Indsatsen vil i første omgang blive rettet mod privat anvendelse af sprøjtemidler. Der anvendes ikke pesticider på kommunens arealer.

▶ **Vi vil i dialog med landbruget om sprøjtefrie boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)**

I samarbejde med kommunens vandforsyninger vil vi også arbejde for at skabe dialog med landbruget om mulighederne for så vidt muligt at træffe frivillige aftaler om sprøjtefrie BNBO og ønsker i dialog med landbrug og andre relevante parter at sikre dette.

▶ **Vi vil arbejde for miljøvenlig glatførebekæmpelse**

Saltet som bruges til glatførebekæmpelse om vinteren er skadeligt for miljøet, ikke mindst hvis det når ned til grundvandet. Derfor vil vi undersøge mulighederne for at bruge miljøvenlig glatførebekæmpelse i grundvandsdannende områder, hvor forureningsrisikoen er størst.

▶ **Vi vil have øget fokus på at fjerne potentielle forureningskilder**

For at forebygge jord- og grundvandsforureninger vil vi i samarbejdet med Region Hovedstaden, som har ansvaret for indsatsen på forurenede grunde, arbejde for en øget indsats med oprensning af forurenede grunde i kommunen. Vi vil endvidere prioritere at lukke ubenyttede dybe boringer og fortsætte de særlige indsats overfor nedgravede olietanke med ukendt status. På kommunalt ejede kortlagte arealer, vil vi undersøge, om der vil være en miljømæssig gevinst ved at oprense forureninger.

● Biodiversitet

Naturen er på globalt og nationalt plan trængt. Når grønne arealer bliver ensformige og naturområderne små og opdelt, mistrives den hjemhørende danske flora, insekter, smådyr og fugle og mange forsvinder helt. Derfor er det vigtigt, at vi yder vores bidrag til at fremme biodiversiteten.

► Vi vil skabe store sammenhængende naturområder

Sammen med lodsejere vil vi arbejde for at skabe store sammenhængende områder, hvor naturen kan udfolde sig. Der skal være områder, hvor naturen er fri for menneskelig forstyrrelse.

► Vi vil understøtte indsatser, der fremmer biodiversitet i landbruget

Vi vil understøtte landbrugets lyst og energi til at udvikle naturen på egen grund, både den tørre natur og den våde natur. Vi ønsker at støtte økonomisk og fagligt med udgangspunkt i de initiativer, der giver mest natur for pengene. Vi ser landbruget som en naturlig partner i dette arbejde.

► Vi vil have øget biodiversitet i byerne

Vi inviterer naturen ind i byen og understøtter skoler, private haveejere, virksomheder, organisationer mv. i at skabe oaser og grønnere byrum. Biodiversitet skal indgå i lokalplaner og nyanlæg.

► Vi vil øge biodiversiteten på kommunale arealer

Vi arbejder videre med at fremme biodiversiteten på de kommunalt ejede arealer, så vi får mindre græs og en større mangfoldighed af planter og dyr. Vi vil sikre at Nordsjællands Vej og Park drifter arealerne med størst muligt hensyn til naturen, hvad enten det drejer sig om kommunale landbrugsarealer, grøftekanter, rabatter eller parker.

► Vi vil overholde miljømål i vandløb, søer og Øresund

Vi arbejder videre med at realisere vandplansprojekter og vandløbsprojekter i samarbejde med landbruget. Vi ønsker at gøre vores vandløbsvedligeholdelse mere skånsom for naturen, og at udvikle små vandløb, vandhuller og søer, så de kan udfolde deres potentialer som naturområder. Vi ønsker at fastholde Esrum Sø og Øresund som værdifulde naturområder.

● Klimatilpasning i by, land og kyst

Når nedbørsmængden og vandstanden i havet stiger, oplever vi flere og flere oversvømmelser af privat og offentlig ejendom. Det koster samfundet dyrt og har store konsekvenser for dem det går ud over. At klimasikre vores bysamfund, landet og vores kyststrækning er derfor en vigtig opgave.

► Vi vil fortsat være førende inden for klimatilpasning i byudvikling

Med Klimatilpasning Kokkedal og Usserød Å samarbejdet har Fredensborg Kommune vist nye veje til håndtering af vand ved kraftigt nedbør. I de nye byudviklingsprojekter og lokalplaner indgår vand som en ressource, der skaber varierede og smukke byrum og boligområder, samtidig med at det ruster os til det voldsommere vejr. Vi bruger planlægningen aktivt til at mindske skadevoldende oversvømmelser.

► Vi prioriterer indsatsen, der hvor der opnås størst skadesreduktion

Vi indhenter data og viden og følger klimaforandringerne effekter på overfladevand, havvand, vandløb og grundvand, så vi kan gennemføre indsatsen effektivt og helhedsorienteret. Vi har sammen med Fredensborg Forsyning fortsat fokus på kloakkernes kapacitet og undgår overløb fra kloakkerne. I landområdet undersøger vi muligheden for, om der kan gennemføres lokale klimatilpasningsprojekter, og vi søger synergi mellem klimatilpasning, natur og sundhed.

► Vi sikrer et velfungerende oversvømmelsesberedskab

Uanset hvor meget der arbejdes med forebyggelse af skadevoldende oversvømmelser, kan det ikke undgås, at der kommer en hændelse, der medfører oversvømmelser. Det er derfor vigtigt at holde beredskabet klar med opdaterede beredskabsplaner og en klar prioritering og rollefordeling.

► Vi informerer borgere og virksomheder om deres risiko og muligheder for at sikre egen ejendom

Vi skaber grundlaget for, at borgere og virksomheder kender deres risiko, eget ansvar og mulighed for at forebygge skadevoldende oversvømmelser og sørger for at inspirere dem.

► Vi sikrer kommunens værdier og anlæg og passer på miljøet

Ved at indarbejde afværgeforanstaltninger i kommunens anlæg og drift, kan vi som byherre selv gøre en indsats for at sikre værdier og afhjælpe skader. Vi arbejder for at minimere tilførsel af miljøfremmede stoffer til natur, grundvand og vandområder.

● Cirkulær økonomi og bæredygtigt affaldskredsløb

Mængden af ressourcer i verden er begrænsede og ved produktion af materialer udledes CO₂. Hvis ikke vi genanvender de materialer, der bliver til overs i vores husholdninger, offentlig institutioner og virksomheder, så løber vi tør. Derfor er det vigtigt at sætte fokus på genanvendelse og se affald som en ressource.

▶ Vi vil skabe bæredygtige affaldskredsløb og understøtte cirkulær økonomi

Vi betragter affald som en ressource og har fokus på, at affald sorteres og indsamles og håndteres på en sådan måde, at ressourcerne kan genanvendes og ikke går tabt. Det gælder både for private husholdninger, kommunale institutioner og bygge- og anlægsaffald. Vi vil i samarbejde med Fredensborg Affald og Norfors implementere et nyt sorteringssystem og sikre, at afsætning sker til reel genanvendelse. Vi vil arbejde for, at affaldet i størst muligt omfang kan afsættes til genanvendelse i Danmark.

▶ Vi vil skabe lukkede næringskredsløb ved at genanvende ressourcerne i bioaffald

Der skal oprettes et indsamlingssystem til bioaffald for private husholdninger og kommunale institutioner. Affaldet indsamles og forbehandles således, at ressourcerne i affaldet efterfølgende kan udnyttes i et behandlingsanlæg. Efter behandling vil næringsstofferne kunne spredes på marker i nærheden af, hvor bioaffaldet er indsamlet.

▶ Vi vil formindske mængden af emballageaffald, når de kommunale institutioner køber ind

Indkøb af fødevarer i de kommunale institutioner genererer store mængder emballageaffald som f.eks. pap, papir og plastik. I kommende indkøbsaftaler skal der være fokus på at stille krav til leverandøren i forhold til at tage emballage retur og genbruge det.

▶ Vi vil arbejde for cirkulære kredsløb for virksomheder

Virksomheders arbejde med cirkulær økonomi fremmes gennem inspiration, vejledning og støtte til deltagelse i relevante projekter.

● Fossilfri el- og varmeforsyning i 2035 og nedsat CO2-udledning fra bygninger og virksomheder

CO2-udledningen er en vigtig årsag til global opvarmning og de konkrete klimaforandringer vi oplever. Derfor er politikken overordnede mål at understøtte Parisaftalens målsætning om maksimalt 1,5 grad temperaturstigning på globalt plan ved at arbejde for en fossilfri el- og varmeforsyning i 2035.

► Vi fremmer energibesparelser og –effektivisering i boliger og virksomheder

Borgeres og virksomheders energiforbrug skal nedbringes. Vi vil sikre, at det sker på en omkostningseffektiv måde, gennem inspiration, individuel vejledning og støtte til gavn for både klima, komfort og helbred.

►► Vi fremmer grønne energiformer

Forsyningssekskabernes levering af energi skal i fremtiden være vedvarende, effektiv og bæredygtig. Derfor arbejder vi tæt sammen både tværkommunalt og regionalt om planlægning af fremtidens forsyning, samt målretter indsatsen for grøn omstilling, så der sikres en helhedsorienteret planlægning og effektiv omstilling både i individuelle og kollektive forsyningsområder. Fx ved at fremme opstilling af større solcelleanlæg og (husstands-) vindmøller.

►► Vi fremmer grønne løsninger i byudvikling, nybyggeri og planlægning

Vi arbejder på at fremme, at kommunens byudvikling og byggeriet planlægges og udføres i tråd med målsætningen om fossilfrihed. Derfor ønsker vi at inspirere til grønne løsninger på både bygnings- og planlægningsniveau og med fokus på produktion, byggeri, drift, genanvendelse og bæredygtige byggematerialer.

● Grøn mobilitet

Transport generelt er en stor kilde til udledning af CO2. Grønne transportformer, adfærdsændringer og en infrastrukturudbygning, der giver mest mulig mobilitet for mindst mulig CO2, er derfor centrale elementer i at mindske påvirkninger af miljøet og klimaet. Politikens overordnede mål er en fossilfri transportsektor i 2050.

► **Vi vil gå foran med at reducere CO2-udslippet fra transport**

Som kommune vil vi arbejde for, at den kommunalt finansierede transport er drevet af grønne drivmidler ved bl.a. at øge brugen af elkøretøjer og andre miljørigtige køretøjer i kommunens flåde og den kollektive transport. Vi skal optimere den kommunale transport, så den udleder mindst mulig CO2.

► **Vi vil understøtte grøn transport til arbejde, uddannelse og fritidsaktiviteter**

Flere skal vælge cyklen i den daglige transport, fx via brug af el-cykler. Gennem lokale samarbejder og kampagner vil vi inspirere og motivere borgere og virksomheder til at tilegne sig grønnere transportvaner. Vi arbejder for forbedring af kystbanen som hovedfærdselsåre til København. Ved at fremme samkørsel, cyklisme, kollektiv transport og kombination af transportmidler såsom cykel og tog, eller bil og tog, skal grønne alternativer til bilen gøres attraktive.

► **Vi vil fremme klimavenlige transportvalg gennem planlægning og byudvikling**

I planlægning af byrum og ved etablering af nybyggeri skal infrastrukturen understøtte grønne transportvalg. Det skal være en god oplevelse at være cyklist, med et godt og sammenhængende cykelstinet og god bil- og cykelparkering i kollektive transportknudepunkter. Vi vil samarbejde med private aktører om opladning til elbiler og gnidningsfrie skift mellem transportformer skal fremmes i lokale knudepunkter ved offentlig transport.

● Grøn arbejdsplads

Som én af de største arbejdspladser i kommunen har det betydning for kommunens samlede miljø- og klimapåvirkning, hvordan Fredensborg Kommune som arbejdsplads og virksomhed agerer. Fredensborg Kommune vil derfor fortsat gå forrest i arbejdet med den grønne omstilling. I tråd med klimakommuneaftalen med Danmarks Naturfredningsforening vil vi fortsat reducere CO₂-udledningen fra kommunens bygninger og transport med 2 pct. årligt frem til 2025.

►- Vi vil indkøbe grønne produkter og services

Som arbejdsplads skal vi tage ansvar for vores forbrug og vælge produkter, der kan reducere vores belastning på klima og miljø. Krav til miljø og klima, herunder energiforbrug, levetid, arbejdsmiljø, økologi med mere, inddrages i kommunens indkøb og udbud, hvor det er relevant og proportionalt med aftalens genstand og omfang.

►- Vi vil køre med klimavenlig transport – og have en fossilfri flåde i 2035

Som kommune skal vi gå forrest med at reducere CO₂-udledningen fra vores egen transport og stille grønne køretøjer til rådighed for medarbejderne, samt inspirere til grønnere transportvalg til og fra arbejde.

►- Vi vil håndtere ressourcerne i bæredygtige affaldskredsløb

Alle kommunale institutioner og kommunale virksomheder skal sortere affald i flere fraktioner. Det skal være nemmere at genbruge, og vi vil arbejde med at reducere mængden af affald, som vi producerer. Vi arbejder på undgå madspild i kommunale institutioner/køkkener.

►- Vi vil arbejde i energirigtige bygninger

Kommunale bygninger skal have det bedste mulige indeklima med mindst muligt energiforbrug, hvilket opnås via energiledelse, investeringer i energibesparende løsninger, driftsforbedringer og adfærdsmæssige tiltag. CO₂-udslip reduceres også ved at minimere brugen af fossile brændsler og øge andelen af vedvarende energi i kommunens bygninger.

● Smart city

En Smart City er en by, der benytter teknologi og data fra sensorer til at styre og optimere brugen af forskellige ressourcer. Smarte teknologier udgør også vigtige byggesten i arbejdet med at nedbringe kommunens CO₂-udledning og målrette bæredygtige investeringer.

▶ **Vi understøtter attraktive lokalsamfund til gavn for borgere og erhvervsliv ved hjælp af smarte teknologier**

Det handler eksempelvis om at skabe tryghed og brugervenlighed i byrummet samt at udvikle målrettede services til kommunens borgere.

▶ **Vi arbejder erfaringsbaseret med smart teknologi**

Gennem afprøvning på konkrete områder evalueres og udbredes brugen for at sikre det rette valg af teknologi og platforme. Kommunen igangsætter 4 pilotprojekter, som skal danne ramme for de første erfaringer.

▶ **Vi vil skabe bedre indsigter i adfærd**

Vi vil benytte smart teknologi til at fremme trygheden i vores byområder. Når vi udvikler vores bymidter, vil vi derfor benytte smart teknologi til at få indsigt i adfærd og bevægelser. Denne indsigt kan benyttes som planlægningsredskab.

▶ **Vi vil forbedre energieffektivitet i kommunens bygninger - kloge m²**

Vi ønsker at kombinere data om bygninger og deres benyttelse, så vi opnår energi- og ressourcebesparende effekter.

▶ **Vi vil etablere et Smart City-netværk, LoRaWAN (Long Range Wide Area Network)**

Vi ønsker at etablere kommunens eget smalbandsnetværk LoRaWAN; en trådløs netværksløsning, som både optimerer og understøtter arbejdet med Smart City. Netværket betyder, at smarte teknologier kan placeres i den fjerneste skov uden mobildækning eller fast strømforsyning eller i landområder, hvor bredbandsdækningen ikke rækker.

● Opfølgning

Politikken viser vejen både i det daglige arbejde i kommunen og på det længere sigte. Vi følger op på politikken i de relevante fagudvalg samt i administrationens centre og enheder og i relevante råd og fora. De overordnede mål og de ambitiøse mål på indsatsområderne vil blive konkretiseret i strategier og handleplaner for politikken område, samt i politiske beslutninger om budgettet. Politikken revideres hvert 4. år, i midten af hver byrådsperiode.

Den grønne politik dækker en bred vifte af indsatser, som følges op af strategier på områder hvor det er lovpligtigt, samt fx handleplaner på de områder hvor der er behov for en samlet beskrivelse af hvordan indsatserne udmøntes. Samtidig er nogle indsatser allerede igangsat på forskellig vis, mens andre kræver en større indsats og ressourcer, og vil skulle igangsættes i samarbejde med de relevante interessenter.

Kommunen har på flere af politikken temaområder et tæt samspil med de kommunale selskaber Norfors, Fredensborg Forsyning og Nordsjællands Park og Vej. Samarbejdet spiller en afgørende rolle i implementeringen af politikken, som giver et klart mandat til selskabernes indsats. Vi ser frem til i fællesskab at arbejde for at nå politikken målsætninger til gavn for os alle sammen.

FREDENSBORG
KOMMUNE

• Kontaktoplysninger

Centerchef for Byudvikling, Miljø og Erhverv: Ulla Catrine Brinch

Centerchef for Borgerservice og Digitalisering: Henrik Vendelbo

Direktør for Job og Uddannelse, Byudvikling, Miljø og Erhverv,
Borgerservice og Digitalisering Thomas Barfoed

ÉN KOMMUNE – FEM UNIKKE STEDER
• FREDENSBORG • HUMLEBÆK • NIVÅ • KOKKEDAL • LANDET